

fryslân

vrouwen van nu

Alles is te leren

Ken je dat? Iemand vraagt je iets te doen en jij weet eigenlijk niet zo goed hoe. Maar die ander lijkt het volledig vanzelfsprekend te vinden dat jij dat wel weet. Sterker nog, iedereen lijkt dat volledig vanzelfsprekend te vinden! Denk aan het downloaden van een app, iets opzoeken op internet, muziek streamen...

Als je denkt dat jij de enige bent die niet weet hoe dat moet, dan kost het behoorlijk wat moed om te zeggen dat je dat niet weet!

Op deze manier kost het veel mensen in Nederland moeite om te zeggen dat 'vanzelfsprekende' vaardigheden, zoals lezen, schrijven en rekenen voor hen niet vanzelfsprekend zijn. 1 op de 13 mensen in Nederland heeft in meer of mindere mate moeite met lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden zoals een e-mail typen. Vaak wordt het samengevat onder de term 'laaggeletterdheid'. In Friesland gaat het zelfs om 1 op de 11 mensen. Van deze groep heeft ongeveer 65% het Nederlands als moedertaal.

Deze groep mensen is kwetsbaar. Zij hebben vaker gezondheidsproblemen omdat de informatie van een arts of apothek moeielijk te begrijpen is. Of zij komen bijvoorbeeld makkelijker in financiële problemen, omdat ze brieven van de gemeente of verzekering niet goed kunnen lezen.

Zo was het ook voor Jeen uit Gorredijk. Vroeger op school vroegen de andere kinderen waarom Jeen bijles kreeg. De leerkracht antwoordde: 'Jeen is een beetje dom'. Daarmee was de toon gezet. Jeen werd gepest en de school wist hem niet goed te helpen. Ook als volwassene bleef hij moeite houden met lezen en schrijven.

'Ik heb rekeningen betaald voor mensen met dezelfde achternaam als ik. Ik kon de rekening niet lezen en betaalde dus maar. Ook kwam ik in de problemen doordat ik de voorwaarden bij het afsluiten van een lening niet goed kon begrijpen. Ik ging uit van wat mij mondeling was verteld en dit bleek niet eerlijk te zijn geweest.'

'Op een gegeven moment was voor mij de maat vol. Ik wilde weer ambitie kunnen hebben! Daarom ben ik les gaan nemen in lezen en schrijven. Nu werk ik naast mijn baan ook als een van de 12 Friese Taalambassadeurs. Samen vertellen wij ons verhaal op zoveel mogelijk plekken. Op die manier hoop ik anderen te inspireren ook de stap te nemen naar hulp, maar ook mensen aan te moedigen om bijvoorbeeld taalvrijwilliger te worden.'

'En dat werkt! Een tijdje geleden liep ik een van mijn lerares-

ik wil leren!

Lezen, Schrijven, Spreken, Rekenen, Computeren, Geldzaken en je eigen administratie, Op zoek naar werk of een opleiding, De school van je kind

Online aanmelden kan op: www.ikleermeer.nl

sen van vroeger tegen het lijf. Zij had mijn verhaal gelezen en was er erg door geraakt. Ze vertelde dat ze door mijn verhaal had besloten om straks, na haar pensioen, taalvrijwilliger te worden!

Naast de taalambassadeurs van **stichting ABC** wordt er door **stichting Lezen en Schrijven**, de bibliotheken, het Friesland College en de gemeenten hard gewerkt aan het bespreekbaar maken van laaggeletterdheid. Op het Friesland College en in de bibliotheken kunnen mensen terecht voor (gratis) begeleiding. Ze kunnen zich daarvoor aanmelden door gewoon binnen te lopen, te bellen met 0800-023 44 44 of door zich aan te melden op www.ikleermeer.nl.

In de bibliotheek wordt de mensen dan steeds gevraagd: 'Wat zou jij willen kunnen?' en vanuit het antwoord op die vraag gaat men samen met een vrijwilliger aan de slag. Wil iemand zijn kleinkinderen voor kunnen lezen? Een liefdesbrief aan zijn vrouw kunnen schrijven? Een goed overzicht krijgen van haar eigen inkomsten en uitgaven? Het kan allemaal.

Mensen die moeite hebben met basisvaardigheden denken vaak dat zij de enige zijn met dit probleem. Ze durven er niet over te beginnen of weten niet dat ze hulp kunnen krijgen. - Door het bespreekbaar te maken kunnen we met elkaar die drempel wegnemen. Want alles is te leren!

Meer verhalen van (Friese) taalambassadeurs? Kijk op www.lezenenschrijven.nl/verhalen

Marieke Vellinga-Beemsterboer

Marieke is projectleider bij Stichting Lezen & Schrijven en heeft, samen met een taalambassadeur, verteld over laaggeletterdheid en het werk van de stichting op ons Bestuursoverleg van 10 februari j.l. Stichting Lezen & Schrijven werkt nauw samen met Stichting ABC.

Handwerkexpositie
CH&TW Fryslân
27 en 28 maart 2020

in
MFC De Wier
De Telle 21 te
Ureterp

Openingstijden:	
vrijdag	11.00 – 17.00 uur
zaterdag	10.00 – 16.00 uur
entree:	
leden	€ 4,00
niet leden	€ 5,00

vrouwen van nu
 Fryslân
Commissie Handwerken en Textiele Werkvormen

wandelvrouw van nu

Op de laatste vrijdag van 2019 was ik op de fiets naar Akkrum en ben ik bij **Tineke Hoogland** (76) geweest: wandelvrouw vanaf het begin. 'Het Jacobspaad was het eerste pad dat we liepen met de VvN. Door Sjoukje Wever (vriendin), heb ik mij laten verleiden om mee te gaan lopen, want eigenlijk liep ik niet zo veel. Alleen als we samen op vakantie waren, niet grote afstanden; ik was niet zo'n loper. Ik ben meer van de teamsport o.a. handbal, volleybal, tennis en dan in wedstrijdverband. Maar nu ik wat ouder word en wat lichamelijke klachten heb gekregen, gaan die sporten niet zo goed meer. Daardoor ben ik wat meer gaan lopen en heb tot nu toe alle VvN-wandelingen meegelopen. Ik tennis nog wel, maar dan meer voor de fun en alleen dubbel in wedstrijdverband. Tijdens de jaarlijkse provinciale tennisdag van VvN was ik wel van de partij en heb die ook mee georganiseerd met onze afd. Utingeradeel. Het lopen geeft gezelligheid, je bent in beweging en is ook goed voor de sociale contacten.

Voor het jaarlijkse wandelweekend organiseer ik, samen met Tineke Smit die ook in Akkrum woont, de overnachtings- en lunchadressen en we fietsen de route voor. Dat is leuk om te doen; we beleven er veel plezier aan, het is altijd weer een verrassing wat we tegen komen. Dit jaar wordt het wandel-

handwerk- expositie

27 & 28 maart 2020

Op beide dagen zijn er naast de expositie ook stands en winkeltjes:

- Online borduren van Jeanine Blömer
- Wolstudio van Siemke Hooisma
- Hawar uit Oldeberkoop
- Mevr. van Deursen met haar sokken breimachine
- De Vrouwen van Nu winkel

Daarnaast is er een *workshop 'Droogbloem maken'* en wordt het nieuwe **cursusprogramma** gepresenteerd, met 4 cursussen en 2 workshops.

Het jaarthema voor 2021 is 'verbinding'.

weekend voor het laatst door ons georganiseerd. We hebben het dan samen 6 jaar gedaan.

Buiten de VvN wandelingen heb ik andere tochten gelopen, o.a. Revalidatietocht Beetsterzwaag, Museumwandeltocht Damshûs. Helaas wordt dat wat minder i.v.m. mijn rugklachten. Ik vind het al heel fijn dat ik de afstanden van de VvN wandelingen nog kan doen en hopelijk blijft dat nog een aantal jaren zo. Afgelopen jaar hebben we een prachtig natuurpad gelopen: de Noardelike Fryske Wâlden. Dit jaar lopen we weer rûntsjes; ik kijk er naar uit!

Froukje Hijlkema-Schaap

Twee generaties boerinnen:

Yt Hettinga-Flameling en Tjitske Hettinga

Aan het begin van het nieuwe jaar hebben wij ons vizier gericht op deze beide dames en zijn we hartelijk ontvangen op de boerderij van Tjitske en haar partner Aen Age Jongbloed, onder de rook van Akkrum. Samen met haar mem Yt hebben wij daar de overeenkomsten en ook verschillen als vrouw/partner in beide boerengezinnen de revue laten passeren.

Yt heeft na het behalen van haar ULO-examen de opleiding voor Huishoudkundige gedaan (haar mem heeft hier een grote stem in gehad) en is zij waarnemend directrice van een bejaardencentrum in Bergen geweest. Later keerde ze terug naar Friesland en werd Hoofd huishouding/keuken van 'De Hofwijck'. Toen zij met haar man Jaring Hettinga trouwde en op de boerderij op de Werpsterhoek ging wonen was er een onbeschreven regel dat je stopte met werk als je kinderen kreeg.

Yt is gestopt toen ze 34 weken zwanger was. Ze is geen boerin geworden die veel 'achter' mee hielp, maar zij was er voor het gezin (4 dochters), de boekhouding en hand- en spandiensten (medicijnen bij de veearts halen, benodigdheden bij de CAF). Er was een grote groentetuin met alle werk wat daarbij hoort, zoals inleggen en wekken voor de wintervoorraad. En natuurlijk altijd aanloop van mensen (vee-voerkooptman, inseminator, veearts) op de boerderij, die aan de keukentafel kwamen koffiedrinken.

Ze had in die tijd veel vrijwilligersfuncties; zo was ze contactpunt van de **Agrarische Commissie** van Vrouwen van Nu. Er werden sprekers uitgenodigd (o.a. Truke Zeinstra, Geart Hofstra) en cursussen boekhouden gegeven. Het gezin ging elk jaar 2 weken op vakantie. Het bedrijf werd dan gerund door de vaste medewerker en er werd een extra hulp ingehuurd. Dat blijven gouden herinneringen, vindt ze nog steeds. Een mooi detail is dat Cor, die altijd al vaste medewerker was op hun bedrijf, later bij Tjitske en haar partner is komen werken en nu nog steeds vaste kracht is. Zo is de cirkel weer rond...

Tjitske heeft de studie Orthopedagogiek in Groningen gedaan. Vrij vlug daarna is zij met haar tegenwoordige partner het boerenbedrijf ingestapt en kwamen er vervolgens drie kinderen. Tjitske werkte in die tijd op haar vakgebied, maar is gestopt toen ze met de boerderij van Wirdum/Wytgaard naar Akkrum verhuisden. Het was een drukke periode en zij wilde liever thuis bij haar kleine kinderen zijn. Een webshop in babydekentjes werd toen een uitdaging.

De bedrijfsvoering en overleg is niet zoals bij haar ouders in de keuken, maar in de kantine bij de melkstal. Daar wordt 's morgens koffie gedronken met de 2 vaste medewerkers, stagiaires en de dagelijkse 'aanloop'. Tjitske haar vaste taak is, naast het meedenken over het familiebedrijf, het schoonmaken en bijhouden van de kantine en de voorraden aanvullen. Zij ziet dat de taak van de boer meer richting manager is gegaan. Haar partner zit veel meer op het kantoor, achter de computer en er wordt heel wat afgebeeld en online geregeld.

Tjitske heeft nu een baan voor 2 dagen/week bij Pento, experts in horen en spreken. Zij werkt in een multidisciplinair team op een behandelgroep die de taalontwikkeling, communicatievaardigheden en hoorontwikkeling bij jonge dove en slechthorende kinderen bevordert.

Tjitske is niet lid van Vrouwen van Nu, maar heeft met leeftijdsgenoten in Fryslân de **Linkin'ladies** opgericht, een netwerk voor jonge vrouwen tussen de 25-45 jaar. Het profiel van een Linkin'lady is een jonge, werkende vrouw die kritisch en selectief met haar tijd omgaat en een HBO denkniveau heeft. Om de beurt verzorgen zij 1 x per maand een avond met een bepaald onderwerp of spreker. Een 'must' is elk jaar de 'goede doelen-besteding'. Zo werd er een wandeling georganiseerd voor borstkanker vanuit Heerenveen (600 deelnemers), een lunch voor asielzoekers-vrouwen en is in Gorredijk meegedaan aan de 'samenloop voor hoop'.

Tjitske en haar partner gaan jaarlijks met hun kinderen op vakantie en meerdere keren per jaar een weekend weg. Het bedrijf wordt dan gerund door de vaste medewerkers en stagiaires. Via de mobiele telefoon houden ze contact en kan er op afstand nog worden meegedacht of meegestuurd. Naast hobby's als lezen, sporten en theater is Tjitske actief in het vrijwilligerswerk (oudervereniging basisschool, activiteitencommissie volleybal). In deze toch wat roerige tijd voor o.a. de boeren proberen Tjitske en haar partner nieuwe mogelijkheden toe te passen in de nieuwe regelgeving en willen zij niet alleen verbitterd zijn. Zij willen dit zien als een nieuwe uitdaging!

Jantsje Kalsbeek-Nauta en Anneke Algera-Burgy

internationale vrouwendag 2020

met als thema: **'Sterke Vrouwen Toen en Nu'**
op **woensdag 11 maart** in de Zuiderkerk in **Sneek**.
Een dag met zowel in als buiten de kerk activiteiten:
workshops, lezingen, stadswandeling en excursies.
Inloop v.a. 9.00 uur met koffie, uitzoeken activiteit;
10.00 aanvang programma met van
12.30 tot 13.15 uur de lunch. Kosten voor deze dag zijn € 25,00
De dag wordt afgesloten met een optreden van Inez Timmer.
Kijk op de provinciale website voor alle informatie over het programma, opgave, betaling en parkeergelegenheden in Sneek.

Nordic walking

Estafette 2020

start op **woensdag 18 maart**.
Afdeling Lippenhuizen heeft vanuit Het Koetshuis in Hemrik een mooie route uitgezet. Ook meelopen?
Kijk op de provinciale website voor alle inns en outs!

Provinciale

Buitenschilderdag

Woensdag 13 mei van 10.00 uur tot 16.30 uur
in de Túnmanswente, Martenawei 2 in **Koarnjum**.
Bij minder mooi weer in het restaurant.
Meenemen: eigen materiaal
Kosten: € 18,00 inclusief 2 x thee / koffie met iets lekkers en een lunch voor tussen de middag. In de middag nog een kopje thee.
Opgeven voor 5 mei bij: vvnf.cultuur@gmail.com o.v.v. activiteit, naam, lidnummer, adres, afdeling, en telefoonnummer.
Bevestigen via betaling op NL56 RABO 03706 42 449
t.n.v. BvPF, Vrouwen van Nu
o.v.v. naam, lidmaatschapsnummer, afdeling en activiteit.

CH & TW organiseert een

dagtrip

met de bus naar het Textiel Festival in Leiden
op **donderdag 14 mei** 2020.
Kosten: € 35,00 per persoon, inclusief entree.
Opstapplaatsen: Drachten, Leeuwarden, Heerenveen en Lemmer; verwachte terugkomst tussen 19.15 en 20.00 uur.
Opgave: voor 1 mei 2020 bij Mettje Leijenaar:
E: mettje@kpnmail.nl of T: 0513-466810
Kijk voor informatie over deze dag op de provinciale website.

Nieuws van de

commissie Reizen

Wie wil er nog mee op reis?

8-daagse vlieg- en busreis naar Portugal

(rondreis van Lissabon naar Porto)

11 t/m 18 mei

6-daagse fietsreis in Zuid Limburg

2 t/m 7 juni

Alle informatie over deze reizen is te vinden op de website:

www.vrouwenvannu/fryslan

Inschrijven kan tot 1 maart 2020.

Provinciale

fietsdag

Fietsen in het zuidoosten van Fryslân!

Afdelingen Haule en Haulerwijk zetten een route uit op:

woensdag 27 mei

Reserveer de datum!

Alle informatie over deze dag staat op de website en in de eerstvolgende provinciale nieuwsbrief.

Dit jaar, 2020, vieren 3 Fryske afdelingen van Vrouwen van Nu hun **100-jarig jubileum**:

Afdeling Franekeradeel in maart

Afdeling Oldeberkoop in april

Afdeling Leeuwarden in mei

redactie & kopij

Het volgende magazine verschijnt in week 19, in mei. Aanleveren highlights voor 25 maart en kopij voor 3 april op het redactieadres: **vrouwenvannu.redactiefryslan@gmail.com**
Contactpersoon redactie is Jantsje Kalsbeek.

Alle informatie is ook te vinden op de website:

www.vrouwenvannu.nl/fryslan